

Ing. Miroslav Vlasák, Mostecká uhelná společnost, a.s.

Ukončení těžby na lomu Ležáky a.s. MUS - sanace a rekultivace zbytkové jámy a její začlenění do krajiny

Stilllegung des Tagebaues Ležáky der AG MUS Most - Sanierung und Rekultivierung des Restloches und seine Einbeziehung in die Folgelandschaft

Die Restrukturalisierung der Wirtschaft der Tschechischen Republik ist durch eine wesentliche Herabsetzung des Anteiles von festen Brennstoffen, insbesondere der Braunkohle, in Bezug auf den erwarteten Energieverbrauch, gekennzeichnet.

Die Folge dieser Regierungsentscheidung ist ein Rückgang der Kohleförderung. Dieser Zustand wird im Programm einer allmählichen Stilllegung der Förderlokalitäten berücksichtigt. Im Zentralteil des Beckens wurde als erster Tagebau zur Stilllegung der Tagebau Ležáky in Most gewählt. Als Hauptproblem zeigt sich Art und Weise der Sanierung, die zu einer wesentlichen Revitalisierung der Landschaft führen würde.

Im technischen Projekt des Abbaues des Tagebaues Ležáky sind die Sanierung und Rekultivierung des Restloches durch einige Varianten gelöst. Die Einzelvarianten wurden aus der technischen, ökonomischen und ökologischen Sicht untersucht. Eine besondere Aufmerksamkeit ist die Erreichung einer Zustimmung zwischen den Vorhaben der Bergbauunternehmen und den Interessen regionaler Verwaltungsbehörde (Bindung an die territoriale Pläne der Stadt- und Bezirksentwicklung) gewidmet. Über die Annahme der sog. "Naßvariante" wurde eine grundsätzliche Übereinstimmung erreicht. Diese Variante nimmt die Überflutung des Restloches und das Entstehen des sog. "See von Most" an, einschließlich einer Rekultivierung der Umgebung in solcher Weise, daß anstelle des ehemaligen Tagebaues ein Naherholungsgebiet für die Stadtbewohner entstehen kann. Es gibt dabei eine ganze Reihe von Problemen, die in der Zukunft lösen werden müssen.

Ein selbständiges Problem stellt die Finanzierung dieses Projektes dar. Es wird die Beteiligung des Staatshaushaltes als die Form der Deckung von sog. "Altlasten" vorausgesetzt, wann die Förderbetriebe in den Staatshaushalt einen

Gewinnanteil abgezogen haben und es wurde kein Reservefond für die Sanierung gebildet.

Finishing of excavation at the opencast mine Ležáky j.s.c. MUS - maintenance and restoration of rest shaft and its integration into landscape

Restructuralization of economy ČR is characterized by significant decreasing of share of solid fuels, especially brown coal at expected consumption of energetical sources.

Direct result is the decreasing of coal excavation and sales production. On this situation it is reacted in the programme of gradual conclusion of mining localities. In the central part of SHR it was selected the first opencast mine, predetermined to liquidation, the opencast mine Ležáky. The central problem is the way and form of extinguishing of consequences of mining activity that would lead to suitable revitalization of landscape.

Technical project of liquidation of opencast mine Ležáky (TPL-Ly) solves the way of maintenance and restoration of rest shaft by variant way. The variants are judged from technical, economical and ecological standpoint. The special attention is devoted to the reaching of correspondence of initiations of mining organization with the intentions of self-governing and public-legal authorities of the region (linking to territorial plans of town and district development). It was reached the basic correspondence in accepting of so-called "wet variant" presupposing the flooding of rest shaft and arising of so-called "lake Most" including restoration adjustments of lake vicinity so that the whole territorial complex could work as suburb recreation area. Many partial problems remain for following solution.

The independent category is the way of financing. It is presupposed the participation of state budget, as the form of payment of so-called "debts of last time", when the mining organization took away the share from profit into SR and did not form the itself reserve fund for "extinguishing".

Завершение угледобычи на разрезе "Лежаки" а.о. "МУС" и соответствующее санирование и рекультивирование остаточной ямы включительно ее вовлечения в ландшафт

Структурная перестройка экономики Чешской Республики отличается резким понижением доли твердого топлива, а именно бурого угля, в ожидаемом объеме потребления энергетических источников.

Непосредственным последствием того является уменьшение добычи угля и продукции на сбыт. На данное положение реагирует программа постепенного закрытия угледобывающих заводов. В центральной части Северочешского буроугольного бассейна был в качестве первого предназначенного на ликвидацию завода выбран разрез "Лежаки". Стержневой проблемой становится способ и форма сглажения последствий горнотехнической деятельности, с целью достижения подходящей ревитализации ландшафта.

Технический проект ликвидации разреза "Лежаки" репит способ санации и рекультивации остаточной ямы вариантным способом. Варианты обсуждаются с технической, экономической и экологической точек зрения. Особое внимание уделяется гармонизированию намерений горнодобывающей организации с намерениями региональных органов самоуправления и общественности (связанность с территориальными планами развития города и района Мост). Было достигнуто принципиального единства взглядов по применению так наз. "мокрого варианта", предполагающего затопление остаточной ямы водой и возникновение так наз. "Мостецкого озера" включительно отрекультивирования окрестностей озера так, чтобы весь территориальный комплекс мог действовать в качестве пригородной зоны отдыха. Целый ряд частных проблем однако предстоит для дальнейшего решения.

Самостоятельную категорию представляет собой способ финансирования.

Предполагается участие госбюджета в форме возмещения так наз. "долгов прошлого периода", т.е. периода когда угледобывающая организация вносила в госбюджет долю своей прибыли и не образовала собственный резервный фонд по рекультивированию, т.е. заглажению следов горной деятельности в ландшафте.

Ukončení těžby na lomu Ležáky a.s. MUS - sanace a rekultivace zbytkové jámy a její začlenění do krajiny

Restrukturalizace hospodářství ČR se vyznačuje výrazným snížením podílu pevných paliv, zejména hnědé uhlí na očekávané spotřebě energetických zdrojů.

Přímým důsledkem je pokles těžby uhlí a odbytové produkce. Na tuto situaci je reagováno v programu postupného uzavírání těžebních lokalit. V centrální části SHR byl vybrán jakko první lom, předurčený k likvidaci, lom Ležáky. Ústředním problémem se stává způsob a forma zahlazení důsledků báňské činnosti, které by vedly k vhodné revitalizaci krajiny.

Technický projekt likvidace lomu Ležáky (TPL-Ly) řeší způsob sanace a rekultivace zbytkové jámy variantním způsobem. Varianty jsou posuzovány z hlediska technického, ekonomického a ekologického. Zvláštní pozornost je věnována dosažení souladu záměrů báňské organizace se záměry samosprávních a veřejnoprávních orgánů regionu (vazba na územní plány rozvoje města a okresu). Bylo dosaženo zásadní shody v přijetí tzv. "mokré varianty" předpokládající zaplavení zbytkové jámy a vznik tzv. "jezera Mst" včetně rekultivačních úprav okolí jezera tak, aby celý územní komplex mohl fungovat jako příměstská rekreační oblast. Řada dílčích problémů zůstává k následnému řešení.

Samostatnou kategorií je způsob financování. Předpokládá se účast státního rozpočtu, jako forma úhrady tzv. "dluhů minulosti", kdy těžební organizace odváděla podíl ze zisku do SR a netvořila vlastní rezervní fond na "zahlazování".

ÚVOD

Restrukturalizace hospodářství ČR a jeho výhledové trendy se vyznačují výrazným snížením podílu pevných paliv, zejména hnědé uhlí, na očekávané spotřebě energetických zdrojů.

Tyto tendence se bezprostředně dotýkají hospodářské politiky a.s. MUS, která byla a dosud je významným producentem tohoto paliva.

Z dostupných podkladů, jako např. Usnesení vlády ČR č. 112/92 Sb. z 19.2.1992 - Energetická politika ČR, ale zejména z vlastního průzkumu trhu pevných paliv, byla vykonstruována vývojová řada výhledových odbytových těžeb a.s. MUS.

Lze předpokládat, že do roku 2005 poklesnou těžby na více než polovinu ve srovnání s jejich výší před zahájením útlumu (OT /odbytová těžba/ v r. 1989 = 35,679 mil. t, OT v r. 2005 = 15,400 mil. t).

Na tento prognózovaný trend odbytových těžeb nelze reagovat systémem plošného útlumu těžeb jednotlivých těžebních lokalit. Důvodem je zejména vysoký podíl fixních nákladů na celkových výrobních

nákladech, které v roce 1994 dosáhly 78,6 %, t.j. absolutně 6 568 304 mil. Kč. (MUS a.s. disponuje základním jméním v hodnotě 8 835,9 mil. Kč).

V dané situaci bylo zvoleno jako jedno z rozhodujících kritérií ekologické hledisko. Při mnoha jiných příležitostech byla zvýrazněna účelnost (žádoucnost, nezbytnost a pod.) redukovat počet těžebních lokalit v regionu. Touto redukcí, na níž bezprostředně naváže zahlazení důsledků báňské činnosti formou sanace a rekultivace zbytkové jámy, je sledován cíl vrátit území poznamenané báňskou činností krajině. Zájmy ekonomické a ekologické se v tomto případě dostávají do souladu, mají jeden cíl a shodný způsob jeho dosažení.

VÝBĚR ÚTLUMOVÉ LOKALITY

V působnosti a.s. MUS těží uhlí

- hlubinné lokality: Kohinoor, Centrum, Alexander
- lomové lokality : ČSA, Důl Jan Šverma, Hrabák - jehož součástí je lom Ležáky a Vršany

Po zvážení všech hledisek bylo navrženo a z úrovně MPO ČR schváleno ukončení těžby uhlí na lokalitách a.s. MUS ve sledu:

TABULKA č.1

lokality	období
4. a 5. úsek dolu Kohinoor	v průběhu roku 1995
důl Alexander	- " -
důl Centrum	počínaje 1. 1. 1996
lom Ležáky	k 31. 12. 1996

Při navrhování a schvalování útlumových lokalit byla vzata v úvahu kvalita produkce, možnost jejich uplatnění na trhu pevných paliv, ekonomika, ekologie těžby atd.

Při výběru lokality, navrhované k ukončení těžby, bylo zejména přihlédnuto

- k zůstatku zásob ve schváleném dobývacím prostoru po ukončení těžby
- k tzv. ekologickým limitům těžby dle zak. č. 444/92 Sb.

Hledisku vydobyti zásob ve vymezeném dobývacím prostoru jednotlivých těžebních lokalit, přicházejících v úvahu k ukončení těžby (likvidaci), byla v žádosti na MPO ČR přisouzena jedna z nejvyšších priorit. Řádově je toto kritérium kvantifikováno v tab. č. 2.

ZÁSOBY v DP dle lokalit

TABULKA č. 2

lokality	vytěžitelné zásoby (v tis. t)	
	stav k 12/94	stav k datu ukončení těžby
JŠ + Vršany	451 000	0
ČSA	112 000	0
Ležáky (Most - Kopisty)	18 400	15 400
Centrum	4 553	4 133
Kohinoor	50 787	0

MPO ČR svým rozhodnutím z 9.1.1995 čj. 22/95/4120/4000/1000 schválilo záměr a.s. MUS na zahájení útlumu na lokalitě Ležáky k 1.7.1995 s předpokladem ukončení těžby uhlí ve 12/96.

VARIANTY SANACE A REKULTIVACE ZBYTKOVÉ JÁMY LOMU LEŽÁKY

K datu ukončení těžby ve 12/96 by zůstala v blízkosti města Mostu zbytková jáma, jejíž volný vzdušný prostor by svým objemem oscilloval kolem hodnoty 300 mil. m³. Variabilita tohoto údaje je dána různě možnou interpretací úrovně terénu, která volný prostor završuje.

V dřívějších programech (v období před útlumem těžeb, za existence s.p. SHR) se uvažovalo, že

- lom Ležáky vyuhlí svůj DP v letech 2003 - 2005
- zbytková jáma bude již v předstihu (před vyuhlením) využita k řešení deficitu volných výsypných prostor Dolu Bilina a hmotami z tohoto zdroje zasypána.

Současná situace je odchylná od dřívějších programů v tom, že

- lom Ležáky ukončí těžbu o 7 až 9 let dříve
- nástupnická organizace Dolů Julia Fučíka, t.j. Doly Bílina, odstoupila od svého dřívějšího záměru a prakticky z dalších úvah o řešení zbytkové jámy Dolu Ležáky Most vyloučila směřování svých hmot do tohoto volného prostoru.

V takto nově vzniklé situaci bylo přistoupeno k variantám řešení způsobu zahlazení důsledků báňské činnosti na lomu Ležáky v rámci zpracování TPL - LY (Technický projekt likvidace lomu Ležáky).

První verze návrhu TPL - LY obsahovala tři varianty s pracovními názvy

- a - varianta mokrá (zaplavení zbytkové jámy)
- b - varianta suchá se zasypáním
- c - varianta suchá bez zasypání

Z projednávání výše uvedených variant s veřejnoprávními a samosprávnými orgány města Mostu (Komise pro výstavbu a životní prostředí, Rada města Mostu, Zastupitelstvo města Mostu) vzešel požadavek na zpracování další varianty, která by byla určitou kombinací varianty mokré s variantou suchou se zasypáním. Pro tuto variantu byl zvolen pracovní název "mokrý modifikovaná".

Stručná charakteristika variant

a) MOKRÁ VARIANTA

Předpokládá dotvarování zbytkové jámy v rozsahu, který zabezpečí, aby temeno vnitřní výsypky vytvořilo terénní útvar, nutný pro realizaci konkrétních záměrů města Mostu, tj. zejména výstavbu nového městského hřbitova - I. a 2. etapa a úpravu jeho nejbližšího okolí.

Dominantou této varianty by mělo být tzv. "jezero Most" s parametry:

- kubatura jezera 72,354 mil. m³ vody
- plocha jezera 3,248 km²
- hladina vody na kótě + 199 m n.m.
- maximální hloubka 59 m

Vodohospodářské předpoklady a podmínky realizace "mokrý varianty" jsou odvozovány ze "Studie vodohospodářského řešení mokrý varianty sanace zbytkové jámy lomu Most - Kopisty", kterou na objednávku a. s. MUS zpracovalo Povodí Ohře a.s. Chomutov.

Studie nabízí tři zdrojové varianty a to:

TABULKA č. 3

varianta	I.	II.	III.
zdroj vody	Bílina	PVN*	Bílina + PVN
max. množství odebr. vody l/sec.	750	1 232	920
max. roč. odebr. voda v tis. m ³	23,300	38,444	29 013
předpokl. cena dodávky v tis. Kč	212 393	348 639	229866
kvalita vody dle ČSN 75 7221	III (IV)	I (II)	neuvedeno

* PVN - převaděč vody Nechranice

Mokrý varianta předpokládá dále vhodné úpravy svahů lomu pod i nad hladinou vody v jezeře.

Úpravy "pod hladinou" zahrnují zejména utěsnění sloje, dna lomu a nadložních propustných vrstev způsobem, který i v budoucnu zamezí kontaminaci vod v jezeře s vodami důlními na jedné straně a úniku vody z jezera do důlních děl na straně druhé.

Úpravy "nad hladinou" jsou koncipovány způsobem, který by měl vyhovět budoucí hlavní funkci tohoto krajinnotvorného prvku, který lze souhrnně nazvat příměstskou rekreační oblastí. Proto je uvažováno převážně s lesnickou rekultivací (lesoparkové úpravy). Do této lesoparkové úpravy jsou zakomponovány komunikace pro pěší i cykloturistiku. Pro rekreační účely je pamatováno na plážové úpravy, přístupové komunikace, parkoviště atd.

V neposlední řadě jsou v projektu vymezeny plochy pro tzv. podnikatelskou činnost. Podnikatelskou činností není míněn průmysl apod. Autoři projektu mají na mysli především výstavbu objektů, které by poskytovaly služby návštěvníkům areálu a dále zajišťovaly materiální základnu zájemcům o vodní sporty apod. V této fázi přípravy by bylo nepochybně předčasné vymezovat, které objekty, v jaké podobě a v čí režii zde budou postaveny.

b) VARIANTA SUCHÁ SE ZASYPÁNÍM

Nereálnost této varianty se jeví jako evidentní. Pomineme-li ekonomickou a investiční náročnost (cca 15 - 17 mld Kč), dobu "přežívání" báňské činnosti (30 - 35 let), nelze pominout, že zdrojem hmot k zasypání zbytkové jámy by mohly být pouze dnes již rekultivované vnější výsypky (Hornojířetinská, Kopistská, Růžodolská, Střimická). Program zahlazení důsledků báňské činnosti na jedné lokalitě, který by si vyžádal opětovnou devastaci území rekultivovaných vnějších výsypky, zřejmě nemůže obstát. Tato varianta proto byla vypuštěna z dalšího sledování.

c) VARIANTA SUCHÁ BEZ ZASYPÁNÍ

Tato varianta předpokládá

- překrytí a utěsnění uhelné sloje a dna lomu
- vznik retenční nádrže na dně lomu
 - o výměře 19,5 ha
 - hladina vody na kótě + 150 m n.m.
 bude udržována permanentním čerpáním (zvládání přítoků povodí)
- středová část zbytkové jámy (+ 130 - 180 m n.m.), t.j. 36% z celkové výměry zbytkové jámy bude rekultivována formou trvalých travních porostů, členěných výsadbou dřevin
- největší plocha území cca 57 % bude po terénních úpravách svahů lomu do žádoucího sklonu svahu (1:3 až 1:15 ve specifických úsecích) rekultivována lesnickým způsobem.

Z časového i ekonomického hlediska se tato varianta zásadně neliší od varianty mokré. Při stanovování priorit se proto rozhodujícím kritériem stalo hledisko krajinotvorné. Nepřevážil názor, který by tuto variantu z tohoto hlediska preferoval. Z těchto důvodů byla vypuštěna z dalšího sledování.

d) VARIANTA MOKRÁ MODIFIKOVANÁ

Základní dispozicí pro toto řešení bylo

- a) využít disponibilní hmoty z dosud nerekultivovaných částí výsypky
- b) hmoty dle a) přesunout do zbytkové jámy Ležáky s cílem:
 - zvýšením dna jezera snížit jeho hloubku
 - posunout břeh jezera směrem od tzv. mosteckého koridoru

V rámci prací na této variantě bylo shledáno, že

- zdrojem hmot dle a) by mohla být část dosud nerekultivované Růžodolské výsypky s disponibilním objemem cca 40 mil. m³
- z řady posudků, expertizních stanovisek a odkazů na odbornou literaturu vyplývá jednoznačný příklon k větší hloubce. Zvýrazněna je především vyšší samočistící schopnost hlubších nádrží
- účelnost a pozitiva, spojená s posunutím břehu jezera, nebyla zatím definována a kvantifikována.

Z výše uvedených důvodů zůstává varianta "mokrá modifikovaná" předmětem dalšího sledování. V této věci a.s. MUS vede průběžně jednání s představiteli veřejné správy a samosprávy města Mostu jako navrhovatelem.

e) POROVNÁNÍ SOUHRNNÝCH NÁKLADŮ na zahlazování dle variant
(v mil. Kč)

TABULKA č. 4

varianta mokrá	varianta - suchá se zasypáním	varianta - suchá bez zasypání	varianta mokrá modifikovaná
1 782	18 248,2	1,882	4 071,7

POZNÁMKA:

- 1 Hodnotové údaje vycházejí z CU 1994 (cenová úroveň)
- 2 Uváděné náklady abstrahují od kalkulace nákladů na likvidaci a výzisk z likvidace HIM (hmotného investičního majetku) vycházejí z předpokladu, že ve všech variantách bude shodný a tudíž v porovnání by figuroval jako konstanta.

- 3 Důvodem pro zvolení postupu dle 2 je rovněž ireálnost rozlišení cenových relací v intervalu 30 let (krajní časový rozptyl mezi variantou mokrou a variantou suchou se zásypem).

f) VÝBĚR OPTIMÁLNÍ VARIANTY

Předkládající organizace (a.s. MUS) preferuje "variantu mokrou". Oponentura TPL - LY a schvalovací řízení z úrovně MPO - ČR vyzněly rovněž ve prospěch této varianty. Schvalovací protokol však vyžaduje dokladovat míru a způsob vyřízení (respektování) připomínek a požadavků, formulovaných v zápise ze VII. zasedání Zastupitelstva města Mostu ze dne 25.5.1995. V této věci jsou vedena průběžná jednání a konzultace. MUS a.s. sleduje naplnění dominantní zásady, že veškeré počínání, které ovlivní život a životní podmínky ve městě a jeho bližším i vzdálenějším okolí se musí vyznačovat vzájemnou shodou. Přetrvávající rozdílné názory je nutno překonat cestou sblížení stanovisek, které vyústí v závěrečný konsensus.

V současné době sblížení stanovisek dospělo do fáze, kdy se jeví nepochybným výběr mokré varianty. Zbývá upřesnit, zda a v jakém rozsahu budou v konečném řešení uplatněny některé prvky varianty mokré modifikované.

KONCEPCE VODOHOSPODÁŘSKÉHO ŘEŠENÍ

Zdroj vody pro prvotní zaplavení zbytkové jámy je rámcově komentován výše a Vodohospodářská koncepce dále předpokládá, že

- do zbytkové jámy (jezera) budou svedeny vody z celého povodí
- soustava poldrů na svazích Střimické výsypky bude plnit dvojí funkci a to
 - zploštění povodňové vlny vhodně dimenzovaným odtokovým prvkem
 - zachycení splavenin, kterých bude do doby vybudování dostatečného vegetačního pokryvu zvýšené množství
- před zaústěním odvodňovacích příkopů do nádrže jsou navrženy eutroфикаční nádrže, které omezí přínos eutroфикаčních látek do jezera.

Hydrologickým výpočtem byla určena ustálená hladina vody ve vzniklém jezeře, kdy se přítoky z povodí rovnají odparu z vodní hladiny. Dle tohoto výpočtu by hladina vody měla oscilovat kolem kóty + 199 m n.m. v rozsahu cca $\pm 0,4$ m.

V případě zvětšeného výparu a při nižších dotacích z povodí je možnost po ukončení hlubinného dobývání dotovat jezero vodou z přelivného objektu v okolí jámy Anna s předpokládanou vydatností cca 80 l/sec, což představuje celoroční přítok do jezera.

V období ověřování souladu vodohospodářských prognóz a záměrů s životní realitou se předpokládá zachování funkčnosti zařízení, pořízených pro prvotní naplnění nádrže v zájmu udržení stabilní hladiny vody v jezeře. V pozdějších letech nelze vyloučit ani instalaci zařízení, které by reagovalo na vyšší než plánované přítoky z povodí ve vztahu k odparu (odčerpávací zařízení vod z jezera do Bíliny) opět z důvodu udržení stabilní hladiny.

KVALITA NAPOUŠTĚNÉ VODY

TPL - LY vycházel ze studie Povodí Ohře a.s., dle které

- při dodržení minimálního hygienického průtoku v řece Bílině lze do jezera ročně převést 23,3 mil. m³ vody, (hygienické minimum v tomto případě představuje zhruba Q_{150} , což je dosti velké nařazení). Zpracovatel projektu, BPT a.s., z toho odvodil a doporučil
- přelivnou hranu bočního přelivu dimenzovat způsobem, který zajistí převod vod z Bíliny do jezera v objemu cca 15 mil. m³/rok. Tomu by odpovídala doba napouštění jezera 5 let,
- instalovat informační a dorozumivací systém o kvalitě vypouštěných vod z čistírny vod CHEZA tak, aby v případě havarie bylo možno přítok do jezera zahradit.

MUS a.s. přisuzuje kvalitě vody mimořádnou závažnost. Z těchto důvodů a též dle doporučení městských orgánů si vyžádala další expertní stanoviska (Ústav ekologie krajiny ČAV, R-PRINCIP, okr. hygienik). Z těchto stanovisek všeobecně vyplývá doporučení nespolehat na jediný zdroj vody (příroda je nevyzpytatelná) a v zájmu jistoty se orientovat i na další potenciální zdroje.

Navíc je doporučeno zavést systematické monitorování kvality vody již od začátku napouštění, případně i v předstihu.

Na tato doporučení je odpovídajícím způsobem reagováno v připravovaném I. dodatku TPL - LY.

VLIV VZNIKU VODNÍ NÁDRŽE (jezera Most) NA KLIMA OKOLNÍ KRAJINY

Posouzení výše uvedeného vlivu zpracoval ČHMÚ (Český hydrometeorologický ústav) Praha, pobočka Ústí n/L pod názvem "Zhodnocení dopadu projektované vodní nádrže zbytkové jámy lomu Ležáky na klima regionu".

Z uvedené dokumentace vyplývá

- umělé vodní jezero ovlivní teplotní poměry v tom smyslu, že voda se chová konservativněji než pevný povrch a tím se sníží denní amplituda mezi maximem a minimem
- prázdná zbytková jáma je údolím velmi slabě větraným (průměrná rychlost větru 0,5 - 1,0 m/sec) a stává se též zdrojem přízemních inverzí
- naopak vodní plocha působí prostřednictvím vodních par jako automatický čistící filtr - převažující proudění je ze sektoru jihozápad - západ až severozápad
- relativní četnost dnů s mlhou v letním období 12,1% dne
- působnost jezerních mlh ve směru na státní silnici Chomutov - Most - Bílina se bude projevovat ve velmi malém rozsahu (může mít dosah max. 2 - 3 km a proto je zcela nepravděpodobné, aby tato mlha se šířila až do zástavby města Mostu)
- mlha, vzniklá vypařováním a následnou kondenzací vodní páry nad hladinou (vznik ve 2. polovině noci a na podzim), se bude zvolna šířit na východ, kde jsou, resp. budou terénní vlny s vrcholy 300-325 m n.m. Tyto terénní překážky budou mlhu převážně zadržovat
- ostatní klimatické prvky (srážková bilance, teplota vzduchu, vítr a meteorologické vlivy) se nebudou působením nově vzniklé vodní plochy výrazně měnit
- zvýšená vlhkost vzduchu bude příznivě působit na růst vegetačního krytu a bude v nemalé míře "vymývat" vzduch přinášený z převažujícího směru proudění, tj. ze západu (z oblasti povrchových lomů).

ZÁVĚREČNÉ KONSTATOVÁNÍ dle studie

Tyto skutečnosti jednoznačně zvýhodňují variantu se zatopením zbytkové jámy z klimatologického hlediska.

Z Á V Ě R

Útlum těžby uhlí, jako zdroje energie, je výrazem celostátně zvolené politiky, která doznává své konkrétní podoby v postupném uzavírání těžebních lokalit.

Po zvážení všech rozhodných hledisek stanula lokalita Ležáky na prvním místě v časové řadě likvidace lomových provozů v centrální části severočeské hnědouhelné pánve. Jde o lokalitu, která "zapříčinila" likvidaci historické části města Mostu. Postupem času se její těžba přesunula z území města Mostu do území bývalé obce Kopisty. Přesto k datu plánovaného předstihového ukončení těžby (1996) zůstane zbytková jáma v těsném sousedství nové zástavby města Mostu.

Tato územní vazba se shledává jako určující pro volbu odpovídajícího způsobu sanace a rekultivace zbytkové jámy.

V zásadě je sledován záměr dotvořit zbytkovou jámu do podoby, která by mohla plnit funkci oblasti příměstské rekreace.

S tímto záměrem byl koncipován TPL - LY a lze předpokládat, že dojde i k jeho naplnění. V nastávajícím čase bude nutno mnohé dořešit a upřesnit. Dořešeny a upřesněny budou zejména ekologické dopady realizace technického projektu likvidace lomu Ležáky po posouzení podle zákona č. 244/1992 Sb. - tj. posouzení procesem E.I.A. v průběhu 1. čtvrtletí 1996.

Situační zakres budoucího (navrhovaného) jezera Most vč. způsobu rekultivace jeho okolí je uveden v příloze (situace 1:25 000).

